

PRAVILNIK O MOBILNOSTI

Mostar, oktobar 2017. godine

Na osnovu člana 54. Zakona o visokom obrazovanju u Hercegovačko-neretvanskom kantonu u ("Službene novine Hercegovačko-neretvanskog kantona" broj: 4/2012) i člana 72. Statuta Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru Senat Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru, na 68. sjednici održanoj dana 26. 10. 2017. godine **donio je**

PRAVILNIK O MOBILNOSTI

I UVODNE ODREDBE

Član 1.

(Sadržaj Pravilnika)

Pravilnikom o međunarodnoj mobilnosti (u daljem tekstu: Pravilnik) uređuju se osnovna načela mobilnosti dolaznih ili gostujućih i odlaznih studenata, akademskog i administrativnog osoblja (u daljem tekstu: osoblje) na Univerzitetu "Džemal Bijedić" u Mostaru (u daljem tekstu: Univerzitet), vrsta i trajanje mobilnosti, postupak prijave, osnovne isprave, prava i obaveze studenata, akademskog i administrativnog osoblja, kao i druga pitanja vezana za provedbu programa mobilnosti.

Član 2.

(Definicije pojmova)

Termini koji se koriste u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

- (1) Visokoškolske ustanove su univerziteti i visoke škole.
- (2) Matična institucija je visokoškolska ustanova na kojoj je student upisan ili na kojoj je osoblje zaposleno.
- (3) Institucija domaćin je visokoškolska ustanova, odnosno javna ili privatna organizacija na kojoj se ostvaruje mobilnost.
- (4) Partnerska institucija je visokoškolska ustanova, odnosno javna ili privatna organizacija s kojom Univerzitet ima potpisan sporazum o saradnji.
- (5) Odlazni student (Outgoing Student) je student Univerziteta koji ostvaruje mobilnost na instituciji domaćinu.
- (6) Dolazni ili gostujući student (Incoming student) je student koji ostvaruje mobilnost na Univerzitetu kao instituciji domaćinu.
- (7) Inostranom/stranom organizacijom smatra se javna ili privatna organizacija u inostranstvu na kojoj student može ostvariti mobilnost u svrhu obavljanja stručne prakse, a zaposlenik može ostvariti mobilnost u svrhu stručnog usavršavanja.
- (8) Inostranom/stranom visokoškolskom ustanovom se smatra svaka javna ili privatna ustanova visokog obrazovanja u sa sjedištem van Bosne i Hercegovine ovlaštena za organizovanje i izvođenje studija, naučnog, visokostručnog ili umjetničkog rada.
- (9) Institucionalni sporazumi su ugovori, projekti i programi o saradnji koje zaključuje Univerzitet s jedne strane te jedna ili više partnerskih institucija s druge strane.
- (10) Matična organizaciona jedinica je Fakultet ili studijski program na koji je student upisan.
- (11) Mobilnost zaposlenika se odnosi na boravak zaposlenika matične institucije na instituciji domaćinu u svrhu održavanja nastave, stručnog usavršavanja, ili drugih aktivnosti predviđenih programom razmjene.

- (12) Mobilnost studenata se odnosi na studiranje ili obavljanje stručne prakse na instituciji domaćinu. Student može ostvariti mobilnost u trajanju od jednog ili više semestara u toku studijskog programa, nakon čega se vraća na matičnu instituciju i dovršava upisani studijski program, ili može ostvariti punu mobilnost na čitav studijski program.
- (13) Saglasnost matične institucije (Letter of support) je dokument kojim matična institucija daje saglasnost nastavniku, uposleniku u administraciji ili studentu za mobilnost na instituciji domaćinu.
- (14) Ugovor o učenju (Learning Agreement) je ugovor kojim se za studenta ugovara program studiranja. Ugovorom o učenju reguliše se i priznavanje razdoblja mobilnosti. Ugovor o učenju se sklapa na osnovu institucionalnog sporazuma ili neovisno o takvom sporazumu.
- (15) Ugovor o stručnoj praksi (Training Agreement) je ugovor kojim se za studenta ugovara program stručne prakse na instituciji domaćinu. Ugovor o stručnoj praksi se sklapa na osnovu institucionalnog sporazuma ili neovisno o takvom sporazumu.
- (16) Prepis ocjena (Transcript of Records) je isprava kojom visokoškolska ustanova pruža detaljne podatke o ostvarenoj mobilnosti i postignutim rezultatima studenta (iskazanom putem ECTS bodova ili drugog sistema bodovanja za svaki predmet, te ocjena). Prepis ocjena mora biti izdat kao službeni dokument i na engleskom jeziku.
- (17) Potvrda o obavljenoj stručnoj praksi (Transcript of Work/Traineeship) je isprava kojom poslodavac-institucija domaćin pruža detaljne podatke o obavljenoj stručnoj praksi i postignutim rezultatima studenta i mora biti izdata kao službeni dokument i na engleskom jeziku.
- (18) Potvrda o sudjelovanju (Certificate of attendance) je potvrda institucije domaćina u kojoj se navodi tačan period boravka studenta/zaposlenika na mobilnosti.
- (19) Obrazac za evidenciju dolaznog studenta (tz. Exchange Student's Record Sheet) je dokument u koji predmetni nastavnici upisuju ostvarene ocjene i bodovi studenta prema važećem sistemu ocjenjivanja Univerziteta. Ovaj dokument se čuva u studentskoj službi i sadrži sliku, lične podatke studenta te nazive predmeta dogovorene ugovorom o učenju.
- (20) Plan rada / Mobility agreement (tzv. Work Plan) je dokument koji sadrži plan predavanja ili stručnog usavršavanja zaposlenika na instituciji domaćinu. Potpisom plana rada od strane institucionalnog koordinatora na matičnom organizacionoj jedinici/odjelu zaposleniku se odobrava mobilnost, dok se potpisom plana rada od strane institucije domaćina potvrđuje ostvarivanje plana rada po završetku mobilnosti.

Član 3.

(Etički kodeks i pravni propisi)

Osobe uključene u program mobilnosti dužne su poštivati etički kodeks i propise univerziteta i institucija na kojima ostvaruju mobilnost.

Član 4.

(Stručna, administrativna i tehnička podrška mobilnosti)

Programe mobilnosti na nivou Univerziteta provode i administriraju Kancelarija za međunarodnu saradnju i studentske službe organizacionih jedinica u saradnji sa kancelarijom za osiguranje kvaliteta i službom za pravne, kadrovske i opšte poslove Univerziteta.

Službena, odnosno zvanična e-mail adresa Univerziteta za sva pitanja koja se tiču međunarodne i međuuniverzitetske saradnje je: international@unmo.ba

II INSTITUCIONALNI SPORAZUMI KOJI UKLJUČUJU MOBILNOST STUDENATA I OSOBLJA

Član 5.

(Institucionalni sporazumi o međunarodnoj i međuuniverzitetskoj saradnji koji uključuju mobilnost studenata i osoblja)

- (1) Mobilnost studenata i osoblja može biti predmet institucionalnog sporazuma o međunarodnoj saradnji.
- (2) Institucionalnim sporazumom o međunarodnoj i međuuniverzitetskoj saradnji koji uključuje mobilnost studenata i osoblja mora se jasno odrediti najveći broj studenata Univerziteta i partnerske institucije koji mogu ostvariti mobilnost u jednoj akademskoj godini, dužina trajanja mobilnosti te iznos školarine i upisnine koju su studenti dužni platiti, odnosno odredbu o oslobađanju od plaćanja upisnine i/ili školarine kao i najveći broj osoblja Univerziteta i partnerske institucije koji može ostvariti mobilnost u jednoj akademskoj godini, dužinu trajanja mobilnosti te ostala prava i obaveze koje proizilaze iz mobilnosti.
- (3) Procedura sklapanja institucionalnog sporazuma o međunarodnoj i međuuniverzitetskoj saradnji je propisana Procedurama međunarodne i međuuniverzitetske saradnje na Univerzitetu "Džemal Bijedić" u Mostaru.
- (4) Dogovaranje i priprema institucionalnog sporazuma o međunarodnoj i međuuniverzitetskoj saradnji u nadležnosti je Kancelarije za međunarodnu saradnju i nadležnog prorektora. Institucionalni sporazum o međunarodnoj saradnji potpisuje rektor Univerziteta.
- (5) Mobilnost u okviru međunarodnih programa mobilnosti dostupnih Bosni i Hercegovini se odvija u skladu sa procedurama konkretnih programa (ERASMUS, CEEPUS, PEOPLE, MEVLANA itd.). Procedure su jasne, transparentne i javno dostupne na službenoj stranici Univerziteta. Poziv za mobilnost osoblja i studenata objavljuju se na web stranici Univerziteta i sadrži: rok za prijavu kandidata, trajanje mobilnosti, važeće razdoblje mobilnosti, te broj raspoloživih mjesta.

III MOBILNOST STUDENATA

Član 6.

(Mobilnost studenata)

- (1) Pod mobilnošću studenata podrazumjeva se studiranje na instituciji domaćinu. Mobilnost studenata uključuje studijski boravak ili stručnu praksu u sklopu redovnog studija I, II ili III ciklusa studija
- (2) Mobilnost studenata se ostvaruje u okviru institucionalnih sporazuma, programa dostupnih Evropskoj Uniji i drugih programa koje Bosna i Hercegovina i Univerzitet mogu koristiti.
- (3) Natječaji za stipendije za studentu razmjenu se objavljuju na web stranici Univerziteta i stranici Kancelarije za međunarodnu saradnju.
- (4) Dekan matične organizacione jedinice/rukovodilac studijskog programa može studentu na njegov zahtjev odobriti mobilnost na istom ili srodnom studijskom programu izvan institucionalnog sporazuma primjenjujući na odgovarajući način odredbe ovog Pravilnika

koje se odnose na mobilnost na osnovu institucionalnog sporazuma. Odlaznom studentu će se u takvom slučaju odobriti mobilnost ako ne postoje značajne razlike između studijskih programa institucije domaćina i Univerziteta odnosno matične organizacione jedinice, a dolaznom ili gostujućem studentu ukoliko Univerzitet odnosno matična organizaciona jedinica kao institucija domaćin raspolaže dovoljnim kapacitetom za prijem studenta.

- (5) Značajne razlike u smislu ovog člana postoje u slučaju kada bi kompetencije stečene tokom razdoblja mobilnosti na instituciji domaćinu bile bitno različite od onih koje se trebaju steći na matičnoj instituciji. Odbijanje zahtjeva za mobilnost izvan institucionalnog sporazuma mora biti obrazloženo.
- (6) Student iz stava 3. ovog člana koji nije zadovoljan odlukom dekana o mobilnosti može istaći prigovor Nastavno-naučnom vijeću fakulteta.

Član 7.

(Dokumenti studentske mobilnosti)

Osnovni dokumenti kojima se definiše program mobilnosti i na osnovu kojih se priznaje ostvareni program su:

- a) Ugovor o učenju odnosno Ugovor o stručnoj praksi (definisani u čl. 2. st. 14. i st. 15.);
- b) Prepis ocjena (definisani u čl. 2. st. 16.) odnosno Potvrda o obavljenoj stručnoj praksi (definisana u čl. 2. st. 17.).
- c) Dokument o sistemu ocjenjivanja u ustanovi domaćinu (ukoliko ovaj podatak nije sastavni dio prepisa ocjena).
- d) Potvrda o sudjelovanju (Certificate of attendance) (definisani u čl. 2 st. 18).

Član 8.

(Ugovor o učenju i ugovor o stručnoj praksi)

- (1) Nakon što je student odabran za program mobilnosti za studijski boravak sklapa se ugovor o učenju između studenta, matične visokoškolske institucije i institucije domaćina, ako institucionalnim sporazumom ili programom mobilnosti nije drugačije propisano.
- (2) U ugovoru o učenju navode se nazivi predmeta za koje se student prijavio s pripadajućim brojem ECTS bodova koje izabrani predmeti nose na instituciji domaćinu; istraživanje ili izrada završnog rada na svim ciklusima studija uz pripadajući broj ECTS bodova, te predmeti koji će se priznati na matičnoj instituciji nakon realizovane mobilnosti.
- (3) Kada pripadajući bodovi nisu izraženi ECTS sistemom, u ugovor o učenju upisuju se izvorni bodovi institucije domaćina, njihova vrijednost u ECTS bodovima te kriterij pretvaranja.
- (4) Nakon što je student odabran za program mobilnosti za stručnu praksu sklapa se ugovor o stručnoj praksi između studenta, matične institucije i institucije domaćina (ustanova/preduzeće/organizacija), ako institucionalnim sporazumom ili programom mobilnosti nije drugačije propisano. Sastavni dio ugovora o stručnoj praksi predstavlja i dokument "Quality commitment" ("Obaveza kvalitete stručne prakse") kojim se uređuju prava i obaveze svih ugovornih strana vezano za obavljanje stručne prakse.
- (5) Potpisivanjem ugovora o učenju/stručnoj praksi matična institucija odobrava studentu odlazak na mobilnost i odabrani studijski program/program stručne prakse, a institucija domaćin ga prihvata i odobrava odabrani studijski program/program stručne prakse.
- (6) U slučaju da se mobilnost ostvaruje na osnovu programa iz Člana 5.(5) ili drugih sličnih programa u kojima je definisan sistem međusobnog priznavanja ostvarenog programa između institucije domaćina i matične institucije, ne sklapa se ugovor o učenju/stručnoj

praksi, osim ako se sklapanje ugovora o učenju/stručnoj praksi ne traži samim programom.

Član 9.

(Prepis ocjena i potvrda o obavljenoj stručnoj praksi)

Nakon ostvarene mobilnosti institucija domaćin dužna je studentu izdati prepis ocjena ili potvrdu o stručnoj praksi te potvrdu o sudjelovanju /certificate of attendance.

Član 10.

(Trajanje mobilnosti)

- (1) Trajanje mobilnosti je po pravilu utvrđeno programom kroz koji se ona provodi. Za vanprogramske mobilnosti studenata minimalno trajanje mobilnosti je jedan semestar za akademsku razmjenu ili dva mjeseca za obavljanje stručne prakse.
- (2) Student može zatražiti produženje razdoblja mobilnosti tokom boravka na visokoškolskoj instituciji, preduzeću ili organizaciji.
- (3) Student može u toku studija više puta učestvovati u programu mobilnosti s tim da se ukupno najviše trajanje mobilnosti određuje programom mobilnosti.

Član 11.

(Obaveze studenta prije odlaska na mobilnost)

Studenti koji učestvuju u mobilnosti dužni su lično regulisati boravište, putno zdravstveno osiguranje i osiguranje od nesreće za vrijeme mobilnosti, i vizu, ukoliko posebnim sporazumom nije drugačije ugovoreno.

ODLAZNI STUDENTI

Član 12.

(Prijava i uslovi za učestvovanje u mobilnosti)

- (1) Uslovi za prijavu te kriteriji i način odabira kandidata za mobilnost određuju se institucionalnim sporazumom i konkursom za mobilnost koji Univerzitet raspisuje u skladu s odredbama institucionalnog sporazuma ili programa razmjene.
- (2) Opšti uslovi za sudjelovnje studenata na mobilnosti su kako slijedi:
  - a) da u trenutku odlaska na mobilnost ima status redovnog studenta I ciklusa studija sa najmanje 48 ostvarenih ECTS bodova (druga godina studija), odnosno status redovnog studenta II ili III ciklusa studija.
  - b) da je redovni student Univerziteta,
  - c) da ispunjava ostale uslove određene sporazumom u okviru kojeg se ostvaruje mobilnost ili programom mobilnosti koji se realizuje.
- (3) Ukoliko drugačije nije navedeno u konkursu ili u institucionalnom sporazumu, prijava studenta za mobilnost sadrži motivacijsko pismo, uvjerenje o položenim ispitima, CV, potvrdu o poznavanju engleskog jezika, te prijedlog Ugovora o učenju.

Član 13.

(Sklapanje i mijenjanje ugovora o učenju i ugovora o stručnoj praksi)

- (1) Pri sklapanju ugovora o učenju odnosno ugovora o stručnoj praksi za odlazne studente

vrši se poređenje i procjena usklađenosti ishoda učenja studijskih programa matične institucije i institucije domaćina u skladu sa odredbama Aneksa I ovog Pravilnika.

- (2) Ugovor o učenju potpisuju odlazni student i dekan matične organizacione jedinice / rukovodilac studijskog programa, te odgovorna osoba na instituciji domaćinu.
- (3) Ugovor o stručnoj praksi potpisuju odlazni student i dekan matične organizacione jedinice/rukovodilac studijskog programa, te institucija domaćin odnosno poslodavac.
- (4) Ugovor o učenju/stručnoj praksi može se mijenjati uz saglasnost svih potpisnika, a sve promjene moraju biti u pisanom obliku u roku od 30 dana od dana početka mobilnosti.

Član 14.

(Postupak priznavanja mobilnosti)

- (1) Ako je student ispunio sve obaveze iz sklopljenog ugovora o učenju/stručnoj praksi matična institucija dužna mu je priznati ostvareni uspjeh u studijskom programu u skladu sa Ugovorom, bez provođenja posebnog dodatnog postupka priznavanja. Podaci o mobilnosti se unose u Index, dodatak diplomi i matičnu knjigu.
- (2) Ako se mobilnost ostvarila bez prethodno sklopljenog ugovora o učenju/stručnoj praksi, dekan matične organizacione jedinice će u saradnji sa rukovodiocem studijskog odsjeka odlučiti na osnovu obrazložene molbe te poređenja i procjene usklađenosti programa ostvarenog na instituciji domaćinu i onog matične institucije donijeti odluku o priznavanju razdoblja mobilnosti (ECTS bodove, položene predmete, ocjene i praksu) u skladu sa odredbama ovog Pravilnika.
- (3) Odluka kojom se odbija priznavanje razdoblja mobilnosti mora biti obrazložena.
- (4) Kad stručna praksa nije sastavni dio studijskog programa matične institucije, matična institucija podatke o obavljenoj stručnoj praksi unosi u Dodatak diplomi dotičnog studenta.

Član 15.

(Prava odlaznog studenta kod mobilnosti utemeljene na institucionalnom sporazumu)

- (1) Odlazni student tokom mobilnosti zadržava status redovnog studenta na Univerzitetu.
- (2) Odlazni student je za vrijeme trajanja mobilnosti oslobođen plaćanja školarine na instituciji domaćinu, ukoliko institucionalnim sporazumom nije drugačije određeno ali ne i na matičnoj instituciji.
- (3) Financijska podrška odlazne studentske mobilnosti reguliše se programom mobilnosti.
- (4) Odlazni student ima pravo da nakon povratka sa mobilnosti ovjeri semestar bez obaveze da prikuplja potpise za prisustvo nastavi na osnovu dostavljene Potvrde o sudjelovanju (Certificate of attendance) sa institucije domaćina.

Član 16.

(Obaveze odlaznog studenta kod mobilnosti zasnovane na institucionalnom sporazumu)

- (1) U okviru odabranog programa, student na instituciji domaćinu u jednom semestru mora upisati najmanje 25 ECTS bodova, a za kraće razdoblje srazmjerno manje, osim ukoliko pravilima programa nije drugačije predviđeno.
- (2) Izuzeto od stava 1. ovog člana je boravak predviđen za izradu završnog rada na svim

ciklusima studija, te boravak na stručnoj praksi.

- (3) U slučaju da student, na instituciji domaćinu, ne ostvari broj ECTS bodova naznačenih u ugovoru o učenju, razliku ECTS bodova će ostvariti nakon povratka, na matičnom fakultetu. Student za vrijeme trajanja mobilnosti ne može polagati ispite na matičnoj instituciji.
- (4) Nakon završetka mobilnosti, a najkasnije do početka sljedećeg semestra, student/institucija domaćin je obavezan dostaviti prepis ocjena sa institucije domaćina ili potvrdu obavljene stručne prakse od poslodavca, te druge dokumente određene konkursom i institucionalnim sporazumom Kancelariji za međunarodnu saradnju koja te dokumente prosljeđuje matičnoj organizacionoj jedinici.

DOLAZNI STUDENT

Član 17.

(Dolazni student u okviru institucionalnog sporazuma o mobilnosti i programa mobilnosti)

- (1) Na zahtjev studenta, a u skladu sa institucionalnim sporazumom, Univerzitet i imenovani predstavnik organizacione jedinice te imenovani predstavnik institucije domaćina će sačiniti sa studentom i matičnom institucijom Ugovor o učenju/stručnoj praksi. Ugovor o učenju potpisuju dolazni student i dekan u ime matičnog fakulteta, te imenovani predstavnik institucije domaćina. Ugovor o stručnoj praksi potpisuju dolazni student, dekan i imenovani predstavnik institucije domaćina, odnosno poslodavac. Ugovor o učenju/stručnoj praksi može se mijenjati samo uz saglasnost svih potpisnika, a sve promjene moraju biti u pisanom obliku.
- (2) Evidencija dolaznih studenata se vodi kroz posebnu Knjigu evidencije dolaznih studenata u Studenskoj službi. Po pravilu se za vođenje evidencije zadužuje referent organizacione jedinice na kojoj student obavlja veći dio razmjene, a ukoliko za to postoje opravdani razlozi, šef studentske službe Univerziteta može zadužiti i nekog drugog referenta. Studentu se dodjeljuje i identifikacioni broj sa: oznakom organizacione jedinice (jedno slovo), oznakom programa mobilnosti (ERASMUS- oznaka ER, MEVLANA-oznaka ME, CEEPUS-oznaka CE, ...) te redni broj studenta upisanog u knjigu evidencije koji se sastoji od četiri znamenke.
- (3) Dolazni student se identifikuje studentskom iskaznicom koju izdaje Kancelarija za međunarodnu saradnju, Ugovorom o učenju i na osnovu Obrasca za evidenciju dolaznog studenta i prijave privremenog boravka kod nadležnih vlasti.
- (4) Dolazni student je za vrijeme trajanja mobilnosti oslobođen plaćanja školarine na Univerzitetu odnosno fakultetu ukoliko institucionalnim sporazumom nije drugačije određeno.
- (5) Dolazni studenti u okviru programa mobilnosti studenata postupaju po pravilima i procedurama programa mobilnosti u skladu sa pravima i obavezama definisanim konkretnim programom.

Član 18.

(Dolazni student izvan institucionalnog sporazuma o studentskoj mobilnosti)

- (1) Student koji želi upisati dio/dijelove studijskog programa na Univerzitetu izvan institucionalnog sporazuma o mobilnosti podnosi zahtjev dekanu organizacione jedinice koji izvodi taj studijski program.

- (2) Odluku o prihvatanju studenta i troškovima njegovog studiranja donosi institucija domaćin.

Član 19.

(Dokumenti studentske mobilnosti dolaznih studenata)

Nakon ostvarene mobilnosti Univerzitet kao institucija domaćin izdaje studentu prepis ocjena odnosno potvrdu o obavljenoj stručnoj praksi na engleskom jeziku kojeg potpisuju fakultetski i institucionalni koordinator za mobilnost, te dekan organizacione jedinice.

Dolaznom studentu institucija domaćin izdaje Potvrdu o sudjelovanju (Certificate of attendance).

Član 20.

(Informacijski paket)

U cilju pružanja informacija zainteresiranim dolaznim studentima o mogućnostima i uslovima studiranja na Univerzitetu, organizacione jedinice su dužne dostaviti Senatu Univerziteta informacijski paket o studiranju za sljedeću školski godinu na engleskom jeziku do 15. marta tekuće akademske godine.

IV MOBILNOST OSOBLJA

Član 21.

(Osoblje u mobilnosti)

- (1) Mobilnost osoblja odnosi se na boravak zaposlenika matične institucije (u daljnjem tekstu: osoblje) na instituciji domaćinu nakon koje se zaposlenik vraća na matičnu instituciju.
- (2) Osoblje u mobilnosti uključuje:
  - a) osoblje zaposleno po osnovu ugovora o radu na Univerzitetu i fakultetima u nastavničkim i saradničkim zvanjima,
  - b) nenastavno osoblje (administrativno-stručno osoblje) zaposleno po osnovu ugovora o radu na Univerzitetu i fakultetima
- (3) Spoljni saradnici koji su zaposleni na osnovu ugovora o djelu, tj. nisu angažovani na osnovu ugovora o radu sa Univerzitetom odnosno fakultetom članicom ne ispunjavaju uslove za mobilnost/financijsku podršku u svrhu boravka na inostranoj visokoškolskoj instituciji.

Član 22.

(Oblici mobilnosti osoblja)

- (1) Osoblje može učestvovati u sljedećim oblicima mobilnosti:
  - mobilnost u okviru bilateralnih sporazuma Univerziteta sklopljenih sa partnerskim institucijama u inozemstvu,
  - mobilnost u okviru bilateralnih sporazuma fakulteta sklopljenih sa partnerskim institucijama u inozemstvu,
  - mobilnost na osnovu sporazuma sa partnerskim institucijama u okviru dostupnih
  - programa mobilnosti, te ostalih međunarodnih programa,
  - mobilnost u okviru projekata,
  - i drugim oblicima mobilnosti u kojima učestvuje Univerzitet.
- (2) Vrsta i trajanje mobilnosti definiše se institucionalnim sporazumom i/ili raspisanim

konkursom na osnovu kojeg se ostvaruje mobilnost.

- (3) Nastavno osoblje u toku perioda od 4 godine može ostvarivati mobilnost više puta, ali u maksimalnom trajanju od 1 godine.

Član 23.

(Prijava za mobilnost i odabir odlaznih kandidata)

- (1) Prijava, način i kriteriji odabira kandidata definišu se institucionalnim sporazumom odnosno odredbama konkursa po programima u okviru kojih se ostvaruje mobilnost.
- (2) Prijava kako administrativnog tako i akademskog osoblja na mobilnost sadrži sljedeće dokumente:
- a) plan rada
  - b) motivacijsko pismo
  - c) CV
  - d) dokaz o poznavanju engleskog jezika
- (3) Selekciju i rangiranje prijavljenih kandidata vrši Prorektor za međunarodnu saradnju u skladu sa kriterijima za odabir kandidata. Kriterije za odabir kandidata odlukom donosi rektor Univerziteta na temelju prijedloga Prorektora za međunarodnu saradnju.
- (4) Ako institucionalnim sporazumom nije drugačije određeno, broj mobilnosti koje jedna osoba može ostvariti unutar jedne akademske godine nije ograničen na jednu mobilnost.

Član 24.

(Osiguranje odlaznog osoblja)

Osoblje koje učestvuje u mobilnosti dužno je posjedovati putno zdravstveno osiguranje i osiguranje od nesreće za vrijeme mobilnosti, ukoliko posebnim sporazumom nije drugačije ugovoreno.

Član 25.

(Finansiranje pojedinačne mobilnosti)

- (1) Pojedinačna mobilnost finansira se u skladu sa zahtjevima programa mobilnosti te, ukoliko postoje, odredbama Univerziteta odnosno matične organizacione jedinice.
- (2) Osnovne kriterije za dodjelu finansijskih sredstava za finansiranje mobilnosti u okviru bilateralnih sporazuma određuje Prorektor za međunarodnu i međuuniverzitetsku saradnju Univerziteta uz saglasnost Kolegija rektorata.. U tu svrhu se ne odobravaju sredstva za učešće na konferencijama, naučnim ili stručnim skupovima.

Član 26.

(Obaveze po povratku s mobilnosti)

Nakon povratka na matičnu instituciju osoba je dužna podnijeti izvještaj o ostvarenoj mobilnosti u skladu sa zahtjevima programa mobilnosti i upisati se u elektronsku evidenciju međunarodne saradnje koju vodi Kancelarija za međunarodnu saradnju.

V PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 27.

(Stupanje na snagu Pravilnika)

- (1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja.
- (2) Rektor Univerziteta će u roku od šezdeset dana (60) od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika izraditi kriterije za odabir kandidata u skladu sa članom 23. ovog Pravilnika.
- (3) Ovaj Pravilnik se odnosi i na mobilnost između visokoškolskih ustanova/institucija unutar Bosne i Hercegovine ukoliko opštim aktom Univerziteta ova mobilnost nije uređena na drugačiji način.
- (4) Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o mobilnosti iz juna 2013. godine.

**Predsjedavajući Senata
Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru**

Broj: 101-1-2314/17

prof. dr. Sead Pašić, rektor

SADRŽAJ

I UVODNE ODREDBE.....	2
II INSTITUCIONALNI SPORAZUMI KOJI UKLJUČUJU MOBILNOST STUDENATA I OSOBLJA	4
III MOBILNOST STUDENATA.....	4
ODLAZNI STUDENTI.....	6
DOLAZNI STUDENT	8
IV MOBILNOST OSOBLJA.....	9
V PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE.....	10
ANEKS I.....	13

ANEKS I

Član 1.

(Poređenje i procjena usklađenosti studijskih programa)

- (1) Poređenje i procjenu usklađenosti studijskih programa vrše dekan/rukovodilac studijskog programa i fakultetski koordinator za mobilnost. Pri sačinjavanju Ugovora o učenju, dekan i fakultetski koordinator za mobilnost mogu konsultovati šefove odgovarajućih studijskih programa, odnosno nastavnike iz odgovarajućih naučnih oblasti, te se prema potrebi savjetovati sa prodekanom za nastavu matične organizacione jedinice i prorektorom za naučno-nastavna pitanja na Univerzitetu.
- (2) Poređenje i procjena usklađenosti studijskih programa vrši se prije odlaska studenta na mobilnost, polazeći od principa maksimalne fleksibilnosti. Princip fleksibilnosti podrazumijeva realan pristup pri poređenju i procjeni usklađenosti studijskih programa te fokusiranje na sličnosti i ishode učenja, a ne na razlike između studijskih programa koji se upoređuju. Potpuno sadržinsko poklapanje studijskih programa matične institucije i institucije domaćina je nemoguće, te je akcenat na znanju koje student stekne na razmjeni iz određene oblasti, a koje ne mora biti identično, već srodno znanju koje bi iz određenog nastavnog predmeta stekao u matičnoj instituciji.

Član 2.

(Priznavanje perioda mobilnosti)

- (1) Osnovni princip kojim se treba rukovoditi u postupku priznavanja perioda mobilnosti je princip pravičnosti, kao opšteprihvaćenog pravnog principa. Suština mobilnosti je da se studentu omogući da ostvari akademske aktivnosti na instituciji domaćinu i da mu se period mobilnosti računa kao da ga je ostvario u matičnoj instituciji.
- (2) Vršiti se potpuno priznavanje predmeta koje je student položio u instituciji domaćinu ukoliko su oni zamjenljivi predmetima koje bi student polagao u matičnoj instituciji. Pod zamjenljivošću se podrazumijeva srodnost naučnih oblasti i stečenog znanja kao ishoda savladanog gradiva (ishod procesa učenja).
- (3) Potpuno priznavanje iz prethodnog stava podrazumijeva da student nakon povratka sa mobilnosti nema dodatnih obaveza (kao što su npr. pisanje seminarskog rada, polaganje kolokvijuma/dijela ispita i sl.) iz predmeta koji je na osnovu Rješenja o priznavanju perioda mobilnosti zamijenjen predmetom koji je položio na instituciji domaćinu.
- (4) Student koji u instituciji domaćinu nije položio sve ispite predviđene Ugovorom o učenju, odnosno nije stekao potrebnih 30 ECTS bodova po semestru, a pohađao je odgovarajuću nastavu, ima pravo da u matičnoj instituciji polaže ispit/e iz semestra tokom kojeg je bio na razmjeni, bez dodatnih predispitnih obaveza.

Član 3.

(Osnovni kriterijumi za prenošenje i priznavanje ECTS bodova)

Osnovni kriterijum za prenošenje i priznavanje ECTS bodova i ocjena stečenih tokom perioda mobilnosti je ishod procesa učenja, a u skladu sa sljedećim stavkama:

- (1) Priznavanje predmeta koji je student odslušao i položio u instituciji domaćinu, a koji je srodan, tj. sličan nekom predmetu matične institucije, vrši se na taj način što će se tumačiti da je student položio predmet koji je predviđen studijskim programom matične institucije. Studentu se priznaju naziv, ECTS bodovi i fond sati koje srodan predmet ima u matičnoj instituciji, bez obzira da li je predmet koji je student položio na razmjeni nosio više ili manje ECTS bodova.

- (2) Mogućnost "zamjene" predmeta matične institucije odnosi se i na obavezne i na izborne predmete.
- (3) Ukoliko sadržaj odslušanog i položenog predmeta na razmjeni u pogledu ishoda procesa učenja bitno odstupa od njemu srodnog predmeta u matičnoj instituciji ili ukoliko predmet koji je student položio na razmjeni uopšte ne postoji u matičnoj instituciji, studentu se stečeni ECTS bodovi i dobivena ocjena priznaju kao slobodni izborni predmet koji ne trebaju odgovarati ponudi matične institucije.
- (4) Studentu se priznaju ocjene ostvarene u instituciji domaćinu. Ako sistemi ocjenjivanja u instituciji domaćinu i matičnoj instituciji nisu istovjetni, ocjene se, procesom usklađivanja, pretvaraju u ocjene matične institucije, u skladu sa ECTS tabelom ocjenjivanja Evropske komisije (eng. ECTS Grading Table), odnosno ECTS skalom ocjena (eng. ECTS Grading Scale).

Član 4.

(Tumačenje i pretvaranje ocjena koje je student dobio tokom perioda mobilnosti u instituciji domaćinu)

- (1) Studentu se priznaju ocjene ostvarene na instituciji domaćinu. Ako sistemi ocjenjivanja na instituciji domaćinu i matičnoj instituciji nisu istovjetni ocjene se, u mjeri u kojoj je to moguće, pretvaraju u ocjene matične institucije.
- (2) Sve ocjene ostvarene na instituciji domaćinu koje je moguće pretvoriti u važeći sistem ocjena ulaze u prosjek ocjena studija na matičnoj instituciji. Ocjene koje nije moguće pretvoriti u važeći sistem ocjena (npr. položio–nije položio) upisuju se u izvornom obliku i ne ulaze u prosjek ocjena studija na matičnoj instituciji.

Član 5.

(Upis priznatih predmeta, bodova, ocjena i stručne prakse)

- (1) U Indeks, univerzitetski informacioni sistem i Dodatak diplomi upisuju se nazivi predmeta, ostvarene ocjene i ECTS bodovi te stručna praksa. Nazivi predmeta upisuju se na bosanskom/hrvatskom/srpskom i izvornom jeziku, a gdje to nije moguće na engleskom jeziku s naznakom predmeta kojeg zamjenjuju ili kao zasebni izborni predmet.
- (2) Ostvarena ocjena se upisuje u izvornom obliku, a ukoliko sistemi ocjenjivanja na instituciji domaćinu i matičnoj instituciji nisu istovjetni ocjena se upisuje u pretvorenom obliku.
- (3) Kad na instituciji domaćinu ne postoji sistem ECTS bodovanja upisuju se drugi odgovarajući bodovi u obliku kako su navedeni u prepisu ocjena institucije domaćina te njihov ekvivalent u ECTS bodovima.
- (4) Obavljena stručna praksa upisuje se u obliku kako je poslodavac naveo u potvrdi o stručnoj praksi.
- (5) Za predmete koji su položeni na Instituciji domaćinu će se u Dodatku diplomi u rubrici 6.1 (Dodatne informacije o studentu) naznačiti činjenica da je određen predmet položen na razmjeni u relevantnoj visokoškolskoj instituciji u inostranstvu i navešće se tačan naziv predmeta (na izvornom jeziku), izvorna ocjena, ECTS bodovi i sistem ocjenjivanja institucije domaćina, tačno onako kako su ovi podaci navedeni u Prepisu ocjena.
- (6) Fakultetski koordinator za mobilnost dužan je, u primjerenom roku, a ne kasnije od 10 dana prije početka semestra u kojem student nastavlja program na matičnoj instituciji, objediniti i dostaviti podatke nadležnim organima fakulteta/Univerziteta radi njihovog upisa u indeks i informacioni sistem.